

THE STAR

Entered as second class matter March 8, 1909, at the Post Office of Philadelphia, Pa., under the act of March 3, 1897

Amerikos Lietuviu Kat. Savaitinis Laikraštis

№. 49

PHILADELPHIA, PA., 4 D. GRUODZIO (DECEMBER) 1914 M.

Metai XIV.

Kruvini musiai Lenkijoje.

Rusu generolas Renenkamf atstatytas nuo komandos.

Ties Lodzu ir Loviu jau antra savaitė eina baisiausi mušiai tarp rusų ir vokiečių armijų. Rusai buvo apsupę vokiečių armiją ir tikejosi ją visiškai sunaikinti, bet Vilniaus armija generolo Renenkamfo vedama, pasivėlino ateiti paskirton vieton, ir vokiečiai išsigelbėjo

Austrai nuveike serbus. Serbai apleidzia savo sostine.

Prancijoje ir Belgijoje vokiečiai stumiami atgal. Turkai artinasi prie Batumo. Šiaurės juroje laukiama didelio mušio Anglijos ir Vokietijos laivynu.

Revoliucija Austrijoje.

Paskiausios Žinios iš Karės.

— Iš Kopenhageno praneša, kad vokiečių armijai, kuri buvo iš visų pusių rusų apsupta ir kuriai griasė sunaikinimas, laimingai prasimušė pro rusų eiles. Kaltė už tą rusų nepasisekimą metama ant generolo Renenkamfo, Vilniaus armijos vado, kuris 2 dieni pavėlavo ateiti rusams pagelbon.

— Renenkamf gimimu yra vokiečys, todėl įtariama, kad jis tai padaręs iš prijaudimo vokiečiams. Caras už tai jį prašalino nuo komandos.

— Washingtone gauta žinia, kad iš Amerikos Kolegijos Beiruto mieste turkai pareikalavę \$20.000.

— Prancijoje ir Belgijoje vokiečiai ant viso fronto stumiami atgal.

— Londone gauta žinia iš Švedijos, kad vokiečių laivynas iš Kiel kanalo išplaukęs Šiaurės juron. Ta žinia padarė didelį sujudimą Anglijos laivyne. Visi laivai pasirengę prie baisaus mušio.

— Patvirtinta žinia, jog austrijokai nuveikę serbus ir užėmę jų sostinę Belgradą. Belgradas paimtas dienoje 66 metų Pranciškaus Juozapo cėsorjavimo sukaktuvių.

— Londone gauta žinia, kad Boerų sukilėlių vadas, generolas De Wet pakliuvęs anglams nelaisvėn. Tokiu būdu tikimasi, kad ir boerų sukilimas greitai laiku būsias užgniauztas.

— Austrijoje, kaip praneša telegramos iš Genevos, Sveicarijoje, sukilo revoliucija. Cekijoje du vyriausi regimentai pristoję prie revoliucionierių. Cėsorius Pranciškus Juozapas žada atsakyti nuo sosto.

Žinios iš Europos Kares

Rusai laimėję Karpatuose. Telegramos iš Lembergo (Galicijoj) per Petrogradą ir Londoną sako rusams pasisekusių persigrūsti per Karpatų kalnus į pietvakarius nuo Lembergo. Kova Karpatuose buvus begalo žiauri, ypač kad prie jos prisidėjo didelė varginančios aplinkybės — šaltis, aštrūs vėjai ir sniego pustomai. Rusams vienok pasisekė pergalėti austrus po dviejų dienų smarkios batalijos.

Austrijos apicieriai paimti nelaisvėn sako jie niekaip netikėję, kad šitokiame meto sezone rusų armija taip pasėkmingai galėtų persikelti per Karpatų kalnus. Rusų apicieriai patyrė, kad austrai negali apginti Galicijos. Armija, perėjusi Karpatus, atrado išsiblaškusius vietos gyventojus kėnciančius badą ir visokius nedateklus.

Prancijoj, pasak raportų iš Paryžiaus, prancūzų ir anglų armijos visuose punktuose ant 300 mylių linijos atmušę vokiečių atakus. Arras šiaurėje, Prancijoj, artillerijų dvikovoje sanjungiečiai taipogi daugiau laimėję. Papiu Aisne ir tarpe Vailly ir Berry—au—Bac klonių vokiečiai panešę daug nuostolių nuo reguliario prancūzų artillerijos šaudymo.

Vosges kalnuose kaizerio armija trissyk buvo nuveikta besistengiant jai užimti savo pozicijas, iš kurių prancūzai išviję.

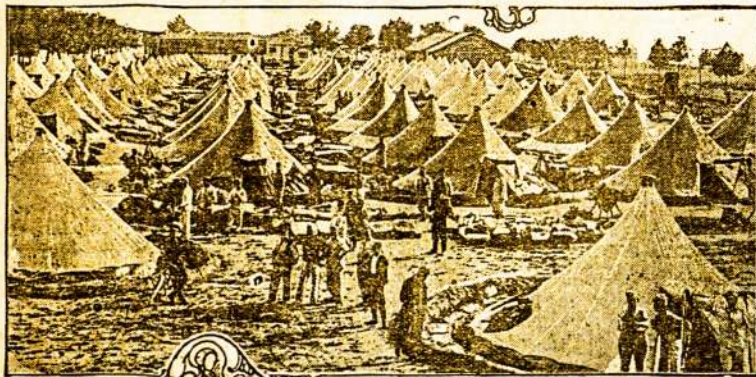
Belgijoje sanjungiečių pėstininkai paėmę kelias svarbias pozicijas į pietus ir šiaurę nuo Ypres'o. Arras'o šiaurėje viename vokiečių atake dalyvavo beveik tris jų regimentai, bet galų gale ir tie pralaimėję po kelių atsisūdujų ant viso linijos.

Londono pranešimai, 29 d. lapkričio skelbia vokiečius neatitaisytinai buvus rusų kariuomės sumuštais pas Lodzių. Nuo to smūgio jau vokiečiai neatsitaisyti. Juos rusai baigia apjuosti ratu, iš kurio pasiliuosuoti beveik nėra vilties. Vokiečiai iš paskutinųjų stengiasi prasimuš-

ti per rusų eiles, kad gauti išbėgimui kelią. Iš Thorno atsiūsta jiems stipri pagelba linkui Lodžiaus, bet šiai nepavyko išgelbėti sumuštos armijos.

Koncertas tranšėjose. Prancijoj abiejų kariaujančių armijų tranšėjos taip arti vienos nuo kitų, kad kareiviai pasilsio valandose duoda vieni kitiems koncertus. Tarpe prancūzų ir vokiečių armijų kovos lauke yra privatinė sutartis — nuo 12-kos vidudienyje iki 2-ai val. po piet pertraukti mūsų. Tose valandose nei vieniem nei kitiem nevalia šaudyti į savo priešus. Kareiviai tada ilsisi, užkandžiauja ar linksminasi. Vokiečiai paprastai tose pasilsio valandose duoda mažus koncertus, kurių prancūzai savo tranšėjose, kitame šone su pamėgimu klausosi. Ypač prancūzų kareivius, anot pranešimo nedėdžio telegramų, apžavi sena studentų arija iš Heidelberg'o. Žodžius jai sustatė vokiečių apicierius tranšėjose. Toje dainoje liuosai piešiama neapsakomai skurdus kareivio gyvenimas tranšėjose lytingame ore, kuomet po kojomis čiakši biauirus dumbas, tyška purvai ant veido, bekrinant kuriam draugų į tranšėją. Vienatiniai pas mus daiktai esą sausi — sako paskutinėje eilutėje, — tai mūsų gerklės ir ūpas. Pabaigus vokiečių kareiviams tą dainą, prancūzai jiems kaširdingiausia ploja dėlnais. Kada pastariejie gieda, tuomet vokiečiai su pasigėrėjimu klausos. Tokios prieteliškos sutarties tečiaus nėra ir negali būti, kaip sako vokiečių apicieriai, tarpe anglų ir vokiečių kareivių tranšėjų. Šias dvi tauti perdidė neapykanta prie to nedaleidžianti.

Vokiečiai paėmę 60.000 rusų. Telegramos atėjusios iš Thorno (Vakarų Prūsijoje) per Londoną Amsterdaman tvirtina, būk vokiečių armijos rusų Lenkijoje komandantas von Hindenburg smarkiuose pastarųjų dienų mūsųose paėmęs 60.000 rusų kareivių nelais

Prancūzų kareivių abazas.

vėn, 150 kanuolių ir 200 mašininių kanuolių nors pastarųjų armija buvus kur kas skaitlingesnė. Kaizeris už tą pasisekimą gen. von Hindenburg'ą pakėlęs į lauko maršalus.

Korespondentas iš Petrogrado Paryžiaus laikraštyje „Matin“ sako jis patyręs iš tikrų kariškų šaltinių, kad vokiečių nuostoliai 35 d. lapkričio pas Lodžių Lenkijoje buvę neapsakomai dideli, kad visas armijos korpusas liko rusų paimtas nelaisvėn, o kitas korpusas netvarkiai išblaškytas. Gen von Hindenburg'as gavęs nuo savo kaizerio tokia telegramą „Pasistengkite, nes viso pasaulio akys atkreiptos į jus“.

Trapistų vienuolynas Belgijoje, kur persikrauste iš Prancijos dėlei savo šalies masonų valdžios persekiojimo katalikų bažnyčios, nukentėjo nemažus nuostolius nuo vokiečių ir anglų bombardacijos. Šio mėnesio pradžioje vokiečiai, užėmę vienuoliją, privertė visus vienuolius iš ten prasišalinti. Vokiečiai paėmė visą maistą ir visą, kas tik jiems tiko. Prieto pusėtinai jis apgadinta šrapnelėmis, besišaudant vokiečiams su anglų kariuona. Vokiečiams apleidus Trapistų sėdybą, teliko ten vien barkančios sienos. Visi reikalingi daiktai tapo išnetę.

Gen. von Moltkė kalėjime. „Daily News“ korespondentas praneša gavęs privatišką žinią, būk vokiečių generalas von Moltkė, buvęs generalio štabo viršaitis esąs kaizerio įsakymu uždarytas kalėjime viename karališkų rūmų. Jis mat nesutiko su Vokietijos sosto įpėdinio strategiškais pažiūromis ir todėl užsitraukęs kaizerio nemalonę.

— Iš Berlyno raportai 29 d. lapkričio vis tebekartoja apie vokiečių dideles pergales ant rusų Lodžiaus apylinkėse. Rusai smarkiai, bet nepasekmingai užatakavę vokiečių dešinijį sparną netoli Nowo Radomsko (25 mylias į šiaurę nuo Censtakavos) ir Morathaino. Generolo Mackenzio'o armija, kuri pasižymėjo savo pergale ant rusų Lowicz'e 24 d. lapkričio, priėmė apsigynimo poziciją. Iš to galima spręsti vokiečių armiją Lenkijoje esant begalo nusilpusi. Anot „Tageblatt“ išmintingji komandantai dažnai po tokių pasisekimų, kaip pas Lodžių, priima apsigynimo poziciją kaip daug naudingesnę už užpuolančiąją, kad duoti savo kariuonai pasilsėti ir susidurtinti.

Telegramas iš Petrogrado skelbia, jog tarpe Vislos ir Warthos upių priešas tebelaišo savo apginkluotas pozicijas Strykove, Zgierz'e, Szadek'e ir Zdunska Wola—ant visos linijos, nusitiesiančios šešias mylias nuo Lodžiaus. Mūsų buvęs labai atkaklus tarpe Strykove ir Zgierz'o. Rusai

NEBO

GORK TIP
CIGARETTES

Ar nori smagiai rūkyt
Sauriausi Amerikos Bramoga

Pininou Kuponusi Žėdnam Bakse

Kuponus Galima Išmainyti ant
Finingu arba Brangių Doranų

Visi juos žino
Visi juos rūko
Visi juos geria

Žėdna Krautuvs juos Pardus

paėmė čia vokiečių greitsaunančias kanuolės ir kelis šimtus belaisvių.

Pereitą savaitę Lenkijoje, pas Lodžių vokiečių kariuomenė nukentėjo sunkiausia iš visos karės smūgi ir skubiai traukiasi atgal. Rusai paėmė jų daugybę kareivių ir amunicijos.

Kuomet sanjungiečiai kryštavo ir džiaugėsi dėlei rusų tos blizgančios pergales savo priešų Lenkijoje, netikėta eksplozija paskandino Anglijos milžinišką karės laivą, „Bulwark“ su 700—800 kareivių palei Thames įlankas, 35 mylias nuo Londono. Laivas paskendo už trijų minučių po eksplozijos ir vos tik 14 jūreivių išliko gyvais. Eksplozijos priežastis kol kas neištirta. Eksplozija buvus taip baisi, jog nebuvo galima laivui jokios pagalbos paduoti. Namai už 7 mylių sudrebėję. Jų gyventojai persigandę pradėjo bėgti į gatves, bet nieko viršaus neišvydo per juodų dūmų debesį kabantį virš savo galvų. Bulwark'o padarymas kainavo 5.000.000 dol. Teptaus medžiagiški to laivo nuostoliai tik menkiekis, palyginus su tokiomis milžiniškomis žmonių gyvybės aukomis.

Vienoje, pasak telegramų iš Londono, dalykai esą ne-uzvydėtiname padėjime. Bedarbių skaitčius auga su neapsakytu spartumu. Visi trokšta kaveikiausios ramybės. Apie 200.000 pabėgėlių iš Galicijos, Bukovinos ir ypač Kriokavos platina paniką visoje Austrijos šiaurėje.

— Raportai iš Berno tvirtina, jog pranožų armija iki 1-ai d. lapkričio netekus 130.000 kareivių užmuštais, 370.000 sužeistais ir dingo 167.000.

— Sulig oficialių telegramų iš Tifliso, Užkaukazijoje rusai visiškai sumušę turkų kariuomenę į rytus nuo Erzerumo. Rusai paėmė 9.000 belaisvių ir 16 kanuolių.

— Amsterdam, 27 d. lapkričio. Tūlam vokiečių kara-

liškam princui kaizeris nuplėšęs nuo krūtinės geležinį kryžių, už tai, kad jis būk nevertas jo buvęs dėlei savo netikusios komandos Prancijoje.

— Bevielio telegrafo komunikacija tarpe Rusijos ir Danijos, Baltijos jūroje, tapus perkirsta vokiečių karės laivo. Dabar su Rusija tegalima vien per Svediją susinėsti.

— Petrograde, amerikiečių naujokynė įsteigė ligonbutį išimtinai sužeistų kareivių liginimui. „Amerikos ligonbutis“ — kaip jis užvadinta, buvo atidarytas su didelėmis tikiybėmis ceremonijomis. Jose dalyvavo Amerikos Ambasadorius Manye ir Petrogrado majoras, taipgi daug įvairių valdininkų.

— Pasak telegramų iš Amsterdamo, Izzet paša traukiąs su 76.000 kariauna ant Suezio kanalo. Toje armijoje esama ir 10.000 beduinių su 500 kupranugarių. Pasak raportų, turkai pratiesę karės gelžkelią iki El Nakel oazui. Kelias į Suezio kanalą esąs užbarikaduotas ilgomis anglių tranšėjomis ir artilerijos pozicijomis.

— Geneva, Sveicarija. Praneša, jog į Munią atvykę paskutinėmis dienomis 7.000 vokiečių pabėgėlių iš Breslavo. Tarp tų pabėgėlių daugiausia turtingos vokiečių šeimos. Jie pasakoja, kad miestas didžiausioje panikoje iš priėžasties gando, būk rusai artinasi. Pramonė visiškai apmirus.

— Berlyno telegramos garsina apturėtus iš Konstantinopolio žinias, būk didelė šiaurės Persijos dalis sukilus prieš rusų valdžią; pietinėje gi dalyje plečiasi judėjimas prieš Angliją.

— Princus Abbas ir Osman, Aigipto kedivo giminaičius, Anglijos randas ištrėmęs, užtai kad jie dalyvavę antibritiškame suokalbyje.

— Septyni pašaliečiai, persirėdę mahometoniškais mokytojais (hodjas) buvę statyti prieš karės teismą Konstantinopolyje ir apkaltinti maištininkiškame suokalbyje.

Turkai žudo krikščionis. Telegrama gauta

Petrograde iš Odesos aprašo, kaip Erzerume turkai fanatikai apšaukė šventąją karę krikščioniems. Armenų bažnyčios, klubai ir mokyklos likę užsidedėlių mahometonų su žeme sulyginti. Rusai turėję smarkų susirėmimą su turkais 27 d. lapkričio į vakarus nuo Erzerum'o, Kaukaze kalnuose tos srities vietose įvykę menkesnės svarbos rusų su turkais apsišaudymai.

40.000 lavonų vienoje duobėje. Vienas Olandijos laikraštis išpublikavo katalikų kunigo iš Galicijos laišką, kuriame aprašoma apie laidojimą užmuštų kareivių. Sako, 40.000 Austrijos kareivių buvę vienoje duobėje užkasta. Jie visi žuvę smarkioje kelių valandų batalijoje. Kapas, kuriame tie kareiviai buvo palaidoti, buvęs nekas kita, kaip tranšėja puseseptintos pėdos pločio ir nusitiesus per keturias mylias į ilgį.

— Washingtonas, 1 d. gruodžio. Siandien čia pasimirė buvusis Suv. Valstijų laivyno rear-adirolas Mahan. Vėlionis buvo visame pasaulyje žinomas kaipo vienas gambiausių laivyno reikalų žinovų.

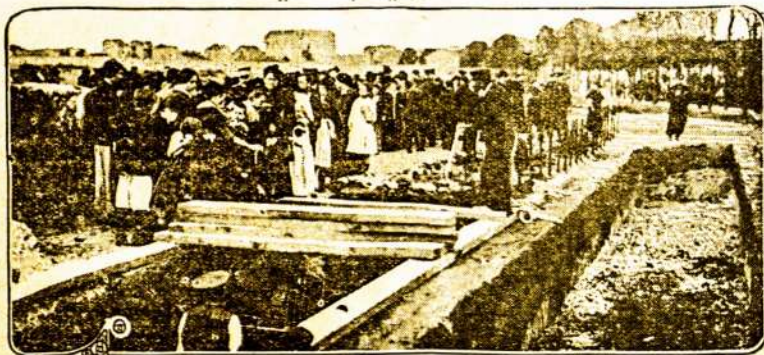
— New Yorke susitvėrė Tautos Apgynėjų Draugija (National Defense Society). Jos tikslu yra pasirūpinti kad visose legislaturose būtų priimtas įstatymas padidinti Suv. Valstijų armiją, sustiprinti laivyną, žodžiu, stengtis apsaugoti šalį nuo priešų užpuolimo.

— Austrija, sulig žinovų apskaitą, neteko užmuštais, sužeistais ir dingusiais 900.000 kareiv. ir 19.000 apicierių.

— Pastaruose mušicose Lenkijoje vokiečiai prazūdę 100.000 savo kareivių.

— Iš Londono praneša, kad Vokiečių randas uždėjęs Belgijai po \$7.000.000 kas mėnuo karės taksų užlaikymui ten Vokietijos kariumenės. Prie tų anėdelių nepriskaityta pabaudos, užkrautos ant pavienių Belgijos miestų. Belgija turi užlaikyti vokiečių armiją iš 250.000 kareivių.

— Palei New Yorke atrasta plaukiojanti mina; keno ji paleista ir koku tikslu — nežinia.

© 1914 by American Press Association.

Laidoja užmuštus kareivius Prancijoje.

Iš Lietuvos.

VOKIEČIAI NAUMIESTYJE, Suvalkų gub. Inėjų miestan, tuoj ėmė plėsti sankrovąs. Plėšė, neaplenkdami, nė vienos. Iš pradžių kareiviai rinkosi kas jiems tinkama, o likusius daiktus ir prekes krovėsi sau vežimuosna iš anapus atvažiuosieji gyventojai-vokiečiai. Nieko negelbėjo nė savininkų protestai. Išplėšė ir vaistinę. Nepasitenkinę sankrovomis plėšė ir šiaip miesto gyventojus.

Apsidirbę su miestu, leidosi, kaip kareiviai taip ir gyventojai, artimuosna kaimuosna. Ten-gi plėšė kas jiems patinkama: gyvulius, maista, drabužius, pašarą ir t. t. Taip tęsėsi ištisas kelias dienas. Po to vokiečiai—gyventojai jau nevažiuavo plėštu, bet užtai kaip miesta, taip ir kaimus, ypač Vilkaviškio linkui užgulė, lyg amaras, vokiečių kariumenė, kurią gyventojai turėjo, užlaikyti ir dar nebent kaip... Prasto valgio nebevalgydavo, bet duok jiems pankštienos, ir dar nebetkokios: iškeptos, ištaisytos—kaip kokiam pirmosios rūšies restorane.

Valgo nemažai ir nuolat. Žmonės taip ir kalbėjo: „tai tikrai tie prūsai į pilvą įtikėję“.

Bet kiek valgyje vokiečiai išlepinti, tuoj pamatėm iš pirmo su jais susitikimo. Kaip tik vokiečiai įėjo Naumiestin, tuoj puolėsi reikalauti valgyti, buvo baisesiai alkani, kaip patys prisipažino, bent tris dienas nevalgė. Duodi jam duonos,—griebia ją su godumu, bet dar prašo, kad užteptum jam ir sviesto...

Mieste nebuvo tokio namo, kuris nebūtų buvęs užimtas jų kareivių ar apicierių. Gyventojas džiaugėsi, jei dar gavo sau kampelį kur virtuvėje, ar kitur.

Miestui kontribucijos tečiaus neuždėjo, nes tiesa, nebuvo nė ant ko uždėti: iš 5 tūkstančių miesto gyventojų, liko nedaugiau kaip šimtas—kitas, o iš turtingesniųjų, be kunigų — ir nieko.

Kur tai nutrūko (pasakoja būk patys nutraukę) telefono viela—tuoj suėmė kunigus ir vargonininką, grasinami sušaudysią, o paskui nors ir nešaudė, bet ištisi dvi savaiti, kol tik buvo Naumiestyje, laikė juos mieste, niekur neišleisdami, kaip užstovus. Už antro karto vielos nutraukimą ar šiaip ką pagrasino iššaudysią visus gyventojus.

Miestiečiai, matydami tokių vokiečių žiaurumą, kas galėjo išbėgiojo.

Apicieriai reikalavo nuo gyventojų imties prieš juos kepurės, o nenusemusius mušdavo. Naktiniai duris užsiraikinti ir-gi būdavo pavojinga, nes kareiviai vis viena išlauždavo, o gyventojai tekdavo kančių. Jaunus vyrus tyrinėdavo, kas per vieni ar nėra kartais šnipai, kada reikia eiti į kariumenę ir t. t.

Mieste įvedė savo tvarką. Žydų rabiną, kaip žinantį vietos kalbas privertė pildyti burmistro priedermes. Oficialiai niekas už nieką nemokėjo. Kartais išduodavo kvitas, bet dažnai neturindūias vertės, be antspaudu. Pasi-taikydavo ir tokių kvitų: „su šituo žmogū pilnai viskas atsisteista“. Reiškia išduodavo tam, kad prigavus ir tam tarpui nuraminus vokiškai nemokanti žmogū.

Atsitikdavo dar keistesnių „atsilyginimų“. Mūsų namuose visas dvi savaiti išbuvo apie 100 kareivių ir keli

apicieriai. Ką galėjo tai iš mūsų naudojosi. Išeidami apicieriai pasakė: „Šit mes su jumis atšilyginame: paliekam jums dvi patalini, kelis pagalvius ir lova“... O tie visi daigčiai tai atnešti iš tų pačių namų augšto, kur gyveno vienas valdininkas lietuvis, karės laike išbėgęs Rusijon.

— Zymesnius, ar tai savo padėjimu ar rūbais perseki-davo. Taip, vieną klieriką sumušė ir plukdė per Sešupę, vieną studentą vos nesušaudė ir t. t. Nėra ko jau kalbėti, žinoma, apie paprastą to žmogaus užgauliojimą.

Buvo metama ir dalinama žmonėms atsišaukimu, kad niekuo negelbėtų rusų armijai ir nekenktų jiems. Kitaip būsią sušaudyti. Atsišaukimai parašyti taisyklinga lietuvių kalba. Būk tai dalinę ir tokių atsišaukimu, kurie po karui žadėję lietuviams laisves, karalių—kataliką ir t. t. Žmonės taip į tai atsiliepė: „Nuo vokiečių gausi tiek, kiek nuo gervės pienol...“

Dalno dar vieną originalų paveikslėli: „Viduryj Censtakavos Dievo Motina, iš kairės Vilius II, ūsus užsiraiteš, iš dešinės popiežius Leonas XIII su tam tikrais parašais, kitoje pusėje giesmė „Salve Regina“.

Vokiečių kariumenė taip įgriso žmonėms, kad jie akis pražiūrėjo belaukdami ir nesulaukdami rusų. Galop, susilaukę bučiavo juos, lyg kokius išvaduojuos ir vaišino kuo galėdami, atiduodami paskutiniį kąsnį, kuri dar pasise išlėpti nuo ėdūnų vokiečių. — „Šlandien mums lyg ir Velykos!...“ — sveikino žmonės vieni kitus.

Vokiečiams išsinešinus, daugelis pasiturinčių ūkininkų ir miestiečių netik ką neteko savo turto, bet daugelis neturinė ko valgyti, turi pilnoje prasmėje to žodžio badauti. Ištisi kaimai išdeginta... Jei gyventojai nesulauks greitos pagalbos maistu, rūbais, galime laukti baisių pasekmių!...

KURSENAI, Šiaulių apskr. Nuo rugsėjo 23 d. iki spalio 1 d. čia nuolat atsimušdavo nuo karės lauko šiaivių atbalsai, dabar tik retkarčias dar girdžiama, bet mažiaus. Nuostabus čia valstiečių ramumas, dargi laike suirutės—panikos rugsėjo 4 ir 5 d., kuomet daugumas valdininkų ir šiaip inteligentų buvo pasirėmę sukruti, jie, šypsodami, kalbėjo apie derlį, grūdų kainas ir t. t. tik retas prisimin-davo, kad metas jau slėpimuisi duobės kasti. Kiti gi juokėsi: — „Stipraus aučio pasidarysim—vokiečiams galvas apsvaigisim.“

Iššaukus kariumenėn vyre snyji mokytoją p. Vokietaiti ir kitus čia mokslas laudies ir ministerijos mokyklose sustojė ejęs. Pasilikęs gi vienas mokytojas Kozlovas nieko neveikė, pasiteisindamas tuo, jog algos nebeįgaunaš.

Monopolį ir smukles uždarius, miestelis tarytum kita-me sviete atsidūrė: muštynės visai išnyko, tik aludininkai nerimastauja, nežinodami, koks jų tolimesnis likimas. 9 š. m. buvo monopoliaus „laidotuvės“: mat, išvežė Telšių dirbtuvės sankrovon degtinės liekanas.

Pasklydo gandas, jog tą dieną duos „atsigavėt“ ir užsi-gavėt“ seniai neberagauto „skystimėlio“. Žmonių prisirinko, kaip laidotuves, nemažai, bet veltui: gavo tik tie, kurie pasirūpino gauti gydytojaus paliūdyjimą, kad ištikrųjų spiritas, kaip vaistas, reikalingas jų sveikatai.

PILVISKIAI, Mariam. apskr. Vokiečiams pasitrau-

kus, teko man būti Pilviškiuose. Pilviškiams buvę užėta 5.000 rublių kontrbucojos. Visa tai būtų kritę ant vietos aptiekiaus, klebono ir kelių žydų, kurie liko neišbėge. Bet klebonui šiaip taip pasisėkė vokiečių atsiprašyti, ir jie pradėjo nušaleisti: užtekusia, girdi, ir mažiau, o jei gerai elgsitės, tai kitus dovanosime.

Tuomet tie keli žmonės sumetė 500 rub. ir surinkę rūbų įteikė vokiečiams. Pinigus priėmė. Rūbus sugražino.

Sykį, vokiečius užklupus kazokams, jie atpleškėjo į miestilį vidurnaktį, išsitempė vietos kleboną iš lovos apvilkę ilgais rūbais, išsivedė su savim ir pasirinkę tinkamą vietą pasistatė priešakyj savęs. Ko tai laukė. Tuo tarpu priėjo vokiečių apicerius ir pasišnibzdėjo su kareiviais. Tuomet vienas kareivis nuvedė kleboną atgal klebonijon, linkėdamas jam saldaus miego...

Beto sykį reikalavo nuo jo, kad jis per pamokslą pagarsintų žmonėms, kad jie eitų imti iš jų dalinamojo Censtakavo Dievo Motynos paviekslėlio su kareiviu.

Tuomet klebonas pašikino, kad čia žmonės lenkiškai nesupranta (mat pavekslėlis buvo lenkų parašais) ir to dėlei nebus jokios naudos. Paš daugelį miestiečių ir kaimiečių buvo apsistojė vokiečių kareiviai. Daugumai pridirbo daug įeibių. Išvedė ir papiovė gyvulius, sušėrė pašarą, atėmė maistą.

Miestelis išliko sveikas, tik dalis krautuvų išplėšta. Žmonių padėjimas, atsiradusių tarp dvielij priešininkų, buvo labai sunkus, nors ir būtų jie bešališkiausi. Viename vokiečių skelbime buvo taip parašyta: „vietiniai gyventojai už pagelbėjimą savo kariumėnei bus baudžiami mirėia“... Taigi pakliuvus tarp kūjo ir priekalo, prisieidavuro kuriam ir gerai nukentėti, net ir savo gyvybę palydėti...

SEINU VYSK. A. KAROSAS, išleidęs aplinkraštį, kuriuo padidintos klebonų teisės karės metu dėlei sunkumo susiszinoti su savo aukštesniaja dvasine valdžia. Klebonams leidžiama duoti dispensai nuo užsakų per šliūbą, prašginti kaikiurių švenčių šventimą su šv. Sakramento išstatymu. Beto gi išplatinamos kunigams teisės išpažinti klausant ir t.t.

NEVARENAI, Telšių apskr. Pas mus buvo labai išiplatinę girtuokliavimas, ypač tarp jaunimo. Girtuokliavjančių tarpe netruko ir moterų.

Prieš karę mes buvomė nutarę uždaryti monopolį ir išrinkę tris vyrus, kurie rūpintųsi mūsų nutarimo vykinimu. Bet girtuokliai tik juokėsi iš tokio mūsų nutarimo.

Kareji prasidėjus, tapo uždarytus visos girtybės įstaugos. Žmonės laikosi dabar daug padoriai. Sventadieniais nematyti daugiau nė besivoliojančių purvyne, nė kruvinų, (mat kaip degtinės nebera, tai nė mušties nebereikia).

Vaikai ir pačios nebežino nė kam bedėkoti už girtybės įstaugų uždarinimą, nes dėl vyro ir tėvo girtuokliavimo labai jie daug nukentėjo, o girtuokliavjančių skaičius vis didėjo. Neatsilikdvo nė rusai—kolinistai, nė vietiniai gyventojai, žemaičiai.

Uždarius monopolį net buvo pradėję kalbėti, kad žaiki—koks girtuoklis, negaudamas nė lašo degtinės, numiręs,

tečiaus, matyt, kad nustojusieji gerti yra daug sveikesni ir darbuojasi daug geriau. Žinoma, tebėra daug tokių, kuriems vis rūpi, kaip pragrėti skatikas. Tarp jų ėjo garsas, kad tuomet ir tuomet vėl atidarysiai monopolį. Tečiaus tas jų noras vis neišsipildytav ir atliekamas skatikas prisieidavuro aukoti Raudonamjam Kryžiui. Bet kairie degtinės mėgėjai surazdavo būdą pašalinti jos trukumą. Aš pats mačiau viename miestelyje, kaip ū žmoguro rudomis sėrmėgomis, išblyškusiais veidais gėrė anodiją išsipildamuro po lašelį į kvaso stiklinę. Net galu buvo žiūrėti...

TROSKUNAI, Ukmergės apskr. Mūsų krašte renkama visokių daiktų sužeistiemsiai ir „Raudonamjam Kryžiui“. Tik tų rinkėjų kai kurie, rodos, labai abejotini. Kuomet viename dvare ėmė jų klausinėti ar turi jie ingaliojimų nuo kurių nors visumomės įstaugų, rinkėjai sėdo į ratus ir nieko nesakę paspruko. Reikėtų sergėties panašiu „geradarium“ ir neleisti jų tamsiems darbams apsirėkšti.

Žmonės, ypač valstiečiai, noromis duoda visokių daiktų: valgomųjų, skalbinių vilnų ir t.t. Viename Indrioniškio valsčiuje per dvi dieni buvo surinkta 9 pūdai lašinių, maišas sūrių ir ryšuliai skalbinių. Vis dėlto žmonės nežino gerai, kuriam tikslui jie duoda tuos daiktus.

Man paklausus, niekas nesugebėjo paškinti; aš maniau, kad tai „Raudonamjam Kryžiui“ buvo renkama. Reikėtų geriau paškinti rinkimo tikslas, tuomet valstiečiai dar didesniu noru aukotų reikalingų daiktų.

PANEVEZIO APSKRITIS. Apskelbus mobilizaciją, Panevėžyje tarp tūkstantinės minios vyrų neteko matyti nėvieno įkaušusio, nes visur girtuoklybės įstaugos buvo uždarytos, užtai ir visur viešpatavo šventas ramumas. Kaikurie aludininkai buvo pradėję svaigalus pardavinėti slaptai, bet keletą jų nubaudus, lievėsi. Taip pat ir Naujamiestyje (Pan. apskr. užgynus svaigalus pardavinėti, aludininkai „šinkavo“ juos slaptai, ir per šv. Onos atlaidus vienoje alinėje pardavinėjo alų. Kažkam pranešus apie tą uriadininkui, buvo sustatytas protokololas. Valžių valsčiaus sueiga, kurioje dalyvavo žemiečių viršininkas, nutarė atsarginių žmonomės padėti nuvalyti laukus ir pasėti žemkenčius javus. Zemiečių viršininkas ragino valstiečius skaityti laikraščius.

Ramygalos valsčiaus valstiečiai, paraginti „zemskio“, nutarė parsiisųzdinti valsčiuon įvairių laikraščiu, ir kas savaite iš kiekvieno kaimo ateiti parsineštų tų laikraščiu. Tas puikus nutarimas daugumai valstiečių dabar nepatinka.

Rugsėjo 10 d. Senamiesčio jaunimas, susirinkę Fermos gatvėje ėmė linksminties, atbėgęs Panevėžio uriadininkas išvaikė. Merginoms gerai kliuvo per padalkas. Jaunimas Malainių, Dubų, Maskvytiškių, Tiokūnų, Velžiaus, Ūdos ir kitų sodžių „tebevakaruoja“, kaip ir seniau, nebodami savo kaimynų, kurie, likę vieni, lieja ašaras...

Nausūdžių vaikai vieną sekmdadienį, sutikę ant kelio žydą ėmė pešioti ir išvertė vežimą obolių, už tai juos visus aštuonis nuteisė po mėnesį atsėdėti.

Stetiškių jaunimas labai nušimines, nebesusirenka, o merginos tai ir ašaras lieja; netekom čia darbštaus val-

kino K. Šipelo, kuris paimtas karėn. Pažagėnių, Lepšių ir kitų sodžių jaunimas, kuris pirmiau didžiudavos savo nakties girtais darbais, dabar netekę degtinės, vaikščioja nuliudę kaip žirgus pardave, rodos, lyg ant svieto jų nebūtų: badas vargšams! Girtuokliai, kurie buvo papratę kasdieną gerti ir nuolatiniai buvo ligoniai, dabar sustiprėjo.

Apie Panevėžį yra daug garsių „žinovų“, kurie paprastus, bet retus gamtos atsitikimus aiškina savaip, tamsuolius gązdindami. Taip su karė suriša dangaus rykštę (kometą), saulės užtemimą ir t.t. Bobos nešioja „telegramas“, jas perkalbėti sunku, bet prie jų kartais prisideda ir inteligentija. Reikėtų žmones raminti, bet ne gązdinti nebūtais daiktais.

STETISKIAI, Panev. apskr. Rugsėjo 6 d. iš Stetiškių kaimo išvažiavo namo į Suvalkiją 5 pabėgėliai—visi jauni vaikinai, su šešeta arklų. Jie Stetiškyje išgyveno 5 savaites. Juos ir jų arklus maitino stetiškiečiai ūkininkai. Kitų sodžių žmonės stebisi iš tokio Stetiškiečių gerumo, sako: „pas mus svetimas nepažįstamas žmogus vienos nakties negautų pernaktoti, o jie kelias savaites laiko iš kurios traukynės atvažiavusius žmones“.

Džiaugėsi taip pat ir pabėgėliai, sakydami, kad juos pats Dievas čia atvedęs: kitur nebūtų gavę tokios prieglaudos. Jie į Stetiškius atvažiavo su tuščiais ratais, o išvažiavo su pilnais. Maisto jiems ir arkliams užteks iki namų. Išbėgo jie palikę moteris, vaikus ir senus tėvus, pabūgę netikro gando, kad kur „prūsas“ užėinąs, ten jaunuosius statą į karę.

Negana to, kad čia juos pas savo ilgai laikė, bet išleidžiamai juos užkvietė, kad, radę namus išteriotus, vėl sugrįžtų pas juos. Pabėgėlius maitino šie pagyrimo verti ūkininkai: Paruška, P. Aleliūnas, J. T. K. Šipelis, K. Taruška ir M. Vanagas.

SUVALKŲ GUB. VOKIEČIAI. Vokiečiai, išanksto žinodami karėi būsiant, plačiai rūpinosi prirengti sau dirvą. Tarp kita ko jie stengėsi daugiau apgyvendinti visuose pasieniuose savo kolonistų, kad jie karės metu galėtų jiems pagelbėti.

Vokiečių išveičių Suvalkų gub. išviso buvo 34.000, ir jų dauguma apsigyvenę kaip tik arčiau sienos. Tas jų vėžimas rusų pasieniu pastebėta buvo 1913 m., kada vokiečių žemės valdymas siekė 5 nuos. visos Suvalkų gub. žemės. Ypatingai perkami buvo dvarai tarp 1900—1910 m.: tuo laiko tarpu jie įgijo 29 dvarus, t. y. pusę visos jų dabartinės žemės nuosavybės.

Viename tokių dvarų, kaip rašo „VII. Viest.“, Skardu-piuose, (Vilkav. apskr.) užveizda buvęs pastatytas, prūsų vachmistras Fuks, 1881 m. palikęs rusų valdinium, bet nepertraukęs ryšių su vokiečiais. Pas jį lankydavęsi jų apcieri, kurie tyrinėdavę apylinkę, darydavę planus. Spėjama dar, kad vokiečių kolonistai, karėi ištikus, turėję atiduoti visus javus ir pašarą vokiečiams, už ką buvo žadėta geras atlyginimas, rusams gi užėjus—sudeginti ir jiems neatiduoti.

I Knew That She Had Her Deathblow.

Laivo eksplozija ant jūrų.

dirbo: palipėšė vartotojų draugija, vėžimais vėžė žmonių grūdus, mėsas, bulbes, ėmė arklus, karves, sudegino dvarą. Atsitraukdami paėmė kleboną kun. Kemeši.

KAUNAS. Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos pirmininkė, Teresa Kobelinskaitė išlaikė egzaminus Raudonojo Kryžiaus mielaširdystės sesers ir gavo vietą lazarete, kurs yra žemaičių Seminarijos rumuose.

SILAVOTAS, Marijamp. apskr. Čia vokiečių karėivija jau neatėjo. Tiktai žvalgai retkarčiais atjodavo. Visa Panemunė tarp Žapiškio, Kauno ir Fortus išliko nuo vokiečių užplūdimo. Tik apie Kauno frontus išdeginta daug gyventojų.

SIAULIAI, Kauno gub. Siaulių apskrėčio liaudies mokyklų inspektorius išsiuntinėjo visiems savo apskrėčio mokytojams užkvietimą, kad jie rinktų iš vietos žmonių aukas įvairiais daiktais: drobe, skalbiniais, paperosais ir t.t. Visi tie daiktai turį būti paskui atsiusti jam, kaip „Raudonojo Kryžiaus“ įgaliotiniui.

SUSIVELINE LIETUVOS LAIKRASCIAI. Šią savaitę atėjo iš Lietuvos punda suvėluotų laikraščių. Iš jų paviršutinės išvaizdos ir turinį nemanų, kad turėjo pereiti per aštrią cenzūrą. „Lietuvos Zinių“ ištisos špaltos ant puslapių baltuoja. Straipsniai, žinios apkarpyti dideliais pluoštais.

Seinų „Saltinis“, seniai laukiamas Amerikoje, atkeliavo be viršutinio rūbų. Jo intalpa toli gražu netaip įvairi ir įdomi, kaip seniau, kad būdavo. Beveik kiaurai pripildytas oficialėmis žiniomis iš karės ir rusų kariumenės vadų paveikslais.

TAURAGE, Ras. apskr. Daug čia vokiečiai įėjusių pri-

PRANCUZU MAŠONAI NEPALIOJA PERSEKIOJĖ KATALIKU.

Pasak Londono laikraščių, Prancijos masoniškas randas vis tebevertvoja tuos pačius įrankius katalikų persekiojimui, kaip ir ligi, šiol. Masonai neatsižvelgia nei į tai, kad katalikų kunigai, prasidėjęs šiai kare, kaip viens kūnas visi stojo savo tėvynės apgynime, kad nevienas kunigas —kareivis atsizėmė, nepaprastomis karžygiystėmis, kad jų neapsakytą narsa yra visai Prancūzų kariūmenei geriausiu pavyzdžiu. Šiai pačiai kare, beverdant, masonų ministerija išleido aplinkrašti, liepanti valdininkus atimti bažnyčių paskutinius turtus, neva tai pašalpos reikalams.

„L'Echo de Paris“ šitame dalyke štai ką rašo:

Seržentas Lemoine buvo minėtas prancūzų kariškose telegramose. Tas seržantas Lemoine gydėsi iš žaizdų prancūzų lauko ambulansu, kaip štai tą ambulansą sudaužė šrapnelės. Ligonių prižiūrėtojai mėgino jį paimti į motorinį vežimą, bet Lemoine atsisakė. Jis užsigėdė pirmą būtinai susijieškot savo sužeisto papulkininko ir išgelbėt jį. Su dideliu vargu atradęs savo apcierį, paguldė į vežimėlį ranka traukiamą, nutempė jį už 10 kilometrų į saugią vietą, nepaisydamas savo skaudžių žaizdų. Tas seržentas Lemoine, kaip jau visiems žinoma, buvo katalikų kunigas, paukojęs su kitais sandraugais savo pajėgas ir gyvybę apgynimui tėvynės. Turint tokius kareivius, kaip minėtas kun. Lemoine, su kokia sanžyne galima atimti iš bažnyčių paskučiausius turtus, likusius nuo masonerijos plėšimų ir konfiskavimų, juoba, kad tais turtais vyskupai išmoka algas savo kunigams, kurie taip narsiai ir karžygiškai kovoja su savo šalies priešais! Gi „Journal Officiel“ ką ramiausia publikuoja bedieviškos valdžios įsakymą departamentams Indre ir Cher, išsidalinti tarp savęs paliegusių kunigų Bourges dijecezijos fondą. Tos dijecezijos vyskupas atsišaukė savo kunigus, jog dėlei ištuštino fondo jis paskutinį šių metų birtainį negalėsįs jiems išmokėti algų.

Bet prancūzų masonerijos bigoterija siekia dar toliau.

Arki-masonas Laffere savo laikraštyje „La France de Bordeaux“ užsipuola Raudonojo Kryžiaus katalikes moteris už tai, kad jos duoda sužeistiems kareiviams, kurie prašo, saldžiausios širdies medalikėlius ar šiaip kokius nors škaplierius. Prancūzų gi administracija išdavė įsakymą griežtai uždraudžiantį visoms Raudonojo Kryžiaus moterims, dalinti sužeistiems kareiviams škaplierius ir kitokius religijos ženklus. Priešingame atsitikime randas neva tai, „saužinės laisvės“, kam jos „prievara“ dalinančios tikybos dalykus, įstatymais moteris bausiąs. Mat masonai tik savo užkrautąjį jungą skaito laisve, kitokių laisvių jie nepripažįsta.

Kas gal apsaukti tokio šlykštaus įsakymo visą biauromą? Kuomet nelaimingas kareivis, išsvarvinęs už tėvynę kovos lauke gal paskutinį savo kraujo lašą, baisioje agonijoje atsibunda pas amžinasties slenktį ir šaukia paskutinio—dvasiško — suraminimo, ir ta malonė vargšui turi būt atsakyta, nes, mat, pagal masonų sanprotavimą, tas priešinasi „saužinės laisvės įstatymams“.

Iš priežasties to begėdiško masonerijos uždraudimo „Telegramme de L'ouest“ šitai rašo:

„Kodėl tas naujas užsipuolimas ant mūsų, katalikų?

Kas sutiko neprietelių ir maldavo pasigallėti ramiu gyventojų? Vyskupas, kuklus parapijų kunigai, bėdros vienuolės. Meaux, Chalons, Senlis, nekaltant apie daugelį kitų vietų, buvo apeisti visų rando valdininkų, kurie savo apsisaugojimui pabėgo. Vietoje frimasonų prikysčio ir trikampio, Kristaus pasekėjai, škaplierių ir medalikėlių nešiotojai užtarė už savo žmones, patarnavo našlėms bei našlaičiams ir išgelbėjo tūkstančius gyvasčių. Raudonojo Kryžiaus sąnariai kaltinami vertime kareivių priimti tikybos ženklus. Tečiaus kareiviai, eidami kovon, pirmutinai meldė tų ženklėlių ir įsisiuvinėjo į savo kepures. Katalikės Raudonojo Kryžiaus moters netik nevartoja prievartos, suteikdamos kareiviams tikybos ženklelius, bet pirmutinės pašaukia ir protestonų dvasiškų tiems, kurie jų reikalauja. Męs katalikai gi galime parodyt pavyzdžių, kur frimasonų gydytojai nedaleido katalikų kunigų prie mirštančių kareivių. Tai yra skandališka! Kuomet visi prancūzai turi būt susivieniję savo šalies apgynime, o pašėlę masonai stengiasi ardyti mūsų vienybę. P. Laffere, užtikrina savo skaitytojus nebesant dūšios. Teisybė, tikras materijalistas tiki esąs bezdžionę ar kokią varlę savo ainių prototypu. Tegul jis sveikas ir miršta, kaip bezdžionė ar varlė, bet mūsų vaikai, tokiais nenor numirti ir bendranti Pluto karalystėje su tokiais žmonėmis, kurie save skaitė gyvulių ainiams.

Kitų šalių katalikai negali nei įsivaizdinti su koku pašėlimu atnaujintais bedievių rando atakas ant Prancijos katalikų. Matomai frimasonai pasibijoję 20.000 kunigų armijoje geros įtakos kareivius. Smežimai, baisiausi apjuodinimai ant katalikų pasipylė iš visų masonerijos laikraščių. Katalikų kunigai ir pasauliniai katalikai, anot Prancijos laisvamanių, sukurstę šią karę, kad katalikų savišalpos ir labdarybės bondas būtų sunaudoti vokiečių kaizerio paramai. Net nabašninkas senelis popiežius,—jau karste besilysys—kaltinamas siuntime pinigų Austrijos cesoriui“. Tokiomis ir panašiomis melagystėms Prancijos masonai stengiasi šiandien sukurstyti žmones. Rymo tironas Nero, krikščionijos pradžioje, juk ir ant krikščionijų suvertė savo kaltę, kuomet žmonės pradėjo prieš jį šiaustis už Rymo padegimą. Galima daleisti, kad šios gadyinės bedievių irgi plotų delnas matydama katalikus ant smaluočių laužų deginamus, kaip Rymo tironų laikuose.

Photo by American Press Association.

Belgių pagėbėliai nuo korės važiuoja šunimis.

Iš Rusijos.

Vokiečių kalbos drausmė. Petrogradomiesčio viršininkas išleido įsakymą, kad visose prekybos įstaigose būtų iškabinėti skelbimai „prašom nekalbėti vokiškai“. Tokie pat skelbimai bus iškabinėti tramvajuose, teatruose, bankose ir kitose vietose. Iškalbos gij, vokiečių kalba rašytos, užteptos baltais ir juodais dažais, dabar visai numinėjamos.

Petrapiilės plaukų kirpikai. Petrapiilės plaukų kirpikai vienbalsiai nutarė visus kirpikus apdėti 4 rub. mokesčio 1915 m. karėe reikalams. Apart to, kirpikai nusprendė dovanai skusti ir kirpti sužeistus kareivius. Todėl iš eilės visi kirpikai vaikščioja į kareivių ligonbučius kirpti ir skusti.

Mergina—savadoris kareivis. Siomis dienomis teko matyti Vilniaus geležinkelio stotyje merginą—kareivį. Ji buvo apsivilkusi kareivio rūbais, kasos nukirptos ir ištolo joku būdu negalima buvo atskirti nuo tikro kareivio.

Georgijaus ordenas. Karės laike rusų kareiviai deretai gauna už narsumą „Georgijaus kryželi“. Štas atsižymėjimo ženklas liko įsteigtas 1769 metais, ciesorienės Katarinos, didžiosios ir dalinas į 4 skyrius: ordena, kryžių, kardą ir medalį. Georgijio ordenas vėl dalinasi į 4 klesas ir gali būti suteikiamas tiktai generolams, štabo ir oberaficieriams. Pirmos ir antros klesos ordenas esti suteikiamas tiktai pagal asmenišką nuožiūros paties ciesoriaus, trečios ir ketvirtos klesos—nutarus 7 Georgijaus kavalieriam (turintiems G. ženklą). Antrosios klesos Georgijaus ordeną teturi dabar Juodkalnijos karalius Mikalojus. Trečiosios klesos Georgijaus ordeną turi generolai: Roopas, Kuropatkinas, Danilovas, Ivanovas, Renenkampfas, Irmanas, Nikitinas, admirolas Aleksiejevas ir gen. Ruzskis. Skaitlius turinčių Georgiją ketvirtosios klesos siekia 300. Kad gauti Georgijaus ordeną reikalingas tris sąlygos: kad žygis būtų pavojingas, pasekmingas ir naudingas. Šiam ordenui gauti reikia apie 115 narsumo žygių.

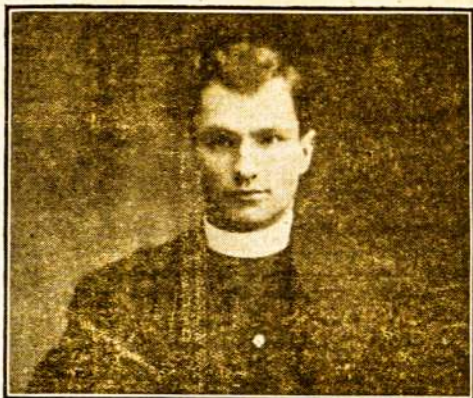
Georgijaus kryžiaus ženklas, seniaus vadinamas „Karo ordenu“ taipogi dalinas į 4 klesas Georgijaus kryžius suteikiamas tiktai už asmenišką atsižymėjimą, perstatant arčiausiam viršininkui. Duodamas už 58 atsižymėjimus. Georgijaus kryžiai esti visi numeruoti kiekviename kare; šiame kare pirmąjį Georgijaus kryžių gavo kazokas Kriučkovas, nužudęs vienam mūšy 11 vokiečių.

Georgijaus kardas, seniaus vadinamas, „aukso kadu už narsumą“, suteikiamas tiems, kurie jau buvo atsižymėję 62 kartu ir naują nepaprasto narsumo žygį atliko. Georgijaus kardo kotas esti paausnotas, asmenis pagražintos alyvų lapų žymėmis. Ant koto paraša: „už narsumą“. Prie šito kardo pridedama dar mažas Georgijaus kryželis.

Georgijaus medaliai gali būti suteikiami ir ramiam laike taipogi civiliams asmenims, tarp jų ir gailėstinuosiomis seelėmis. Geom. medalių taipogi yra 4 klesos. Dabartiniam karui pagaminta Georgijaus ordenų 4-sios klesos 300 gabalų, 3-sios klesos 30, ir 1-sios 10. Georgijaus kryžių 179 tūkstančių, medalių 124 tūkst.

Is Kataliku Gyvenimo.

KUN. M. PANKAUSKAS vėla liko išrinktas lietuvių apšvietimo draugijos „Motinėls“ sekretorium tos draugijos seime laikytame New York'e 24 d. Lapkričio. Paliko išrinktas kasierium 2 metam kun. A. Kodis, o pirmininku vieton kun. Varnagirio paliko kun. N. Petkus. „Motinėls“ draugija turi savo geležiniame kapitole apie 2000 dol. Tie pinigai yra sudėti ant procento New Yorko Imigrant Savings Bank. Iš bėgamo tos draugijos kapitolo tuom-

Kun. M. Pankauskas.

tarpu yra šelpiami du vaikinai, vienas iš Philadelphia antras iš Worcester.

Besekretoriaudamas kun. M. Pankauskas padidino žymiai „Motinėls“ įtekmę (priėmė apie 12 naujų narių). Pirmo skyriaus nariai moka po 10 dol. įstojimo ir po 1 dol. mėnesinių, antro skyriaus narių mokeskis du kart mažesnė nei pirmo, trečiojo gi du kart mažesnė nei antrojo. Velionis kun. Kaupas mirdamas testamentu savo paliko „Motinėlei“ 1000 dol. Tie pinigai iki ko! yra kun. Serapino rankose, bet dabartinė valdyba pasirūpys apie tai, kad tas palikimas įplauktų kuoveikias į „Motinėls“ Geležinį Kapitolą. Tokiu būdu greitame laike iš vienu nuošimčių „Motinėls“ draugija galės suteikti žymią palapą vienam besimokinančiam augstesnėse mokyklose jaunikačiui. Per šiu metu seimą „Motinėle“ paėmė savo globon ir moksleivių fondą—apie 27 dolerių.

Nuo 3 metų klebonaujant Bridgeportu lietuvių šv. Jurgio parapijoje kun. Pankauskui pasisekė pakelti jos reikalus ant drūto pamato. Bridgeport'e yra apie 2000 lietuviškų dūšių; draugijų (katalikiškų) yra 5 ir viena taip vadinama tautiška irgi yra Susiv. L. R. K. kuopa. Bažnytinė savastis apipirkta vienoje gražiausių miestogatvių (443 Park ave.), netoli parko. Ulyčia išlieta asfaltu. Parapijos žemės gabalas 175 pėdų pločio turi 375 p. ilgio. Klebonija tai senovės yankee'ių turtuolių rūmingas namas tarp šimtamečių medžių, apsuptas gražia pieva, išdabinta visokių žolynų krūmais. Senovės medžio bažnyčia 40 pėdų pločio ir 60 ilgio pavesta tuotarpu į

svetainė, kur dārbinā visokios prāmoģos padidiniui paparijos turto, laikoma drauglį susirinkimai ir t.t.

Pamaldos laikomos naujame sklepe 52 pėdų pločio 125 pėdų ilgio, 12 pėdų augšėio. Sklepas pastatytas labai massyviškai, kad ant jo galima būtų pastatyti 100.000 dolerių vertės bažnyčią. Tos būsimos bažnyčios sklepas (dabartinė bažnyčia) išdabintas kaip tikra bažnyčia. Trys altoriai, gražios stovylos, stacijų paminklai, elektriškos ir gazo šviesos, gražios sėdynės—žodžiu viskas, kaip gražiausiai apžiūrėtoje bažnyčioje. Kad pasibaigs bedarbių laikai, klebonas kun. Pankauskas žada greitū laiku nustumti dar užsilikusią skolą ir statyti naują bažnyčią. Senovės gi medžio bažnyčia — dabartinė svetainė bus paversta į mokyklą, kaip veik parapijos finansai leis.

Keturesdeimts valandų atlaiduose (29 d. Lapkričio iki 1 d. Gruodžio) bažnyčia buvo pilnutėlė žmonių, kurie klausėsi pamokslų, meldėsi per pamaldas ir ėjo prie šv. Sakramentų — iš viso apie 1200 priėjo prie Dievo Stalo. Klebonui kun. Pankauskui su pagalba pribuvo dvasiškon talkon kunigai: J. Seštokas — New York, A. Kodis ir A. Milukas — Brooklyn, J. Zidanavičius — Amsterdam, N. Y., K. Vasiliauskas — Worcester, V. Karkauskas — Waterbury, J. Grikis — New Haven, J. Ambotas — Hartford ir J. Zebris — New Britain. Sis paskutinis kaipo geriausias susiedas, savo bažnyčioje sutrumpino šv. Andriejaus atlaidus — paskutinius mišparus atlaikė tuoj po sumai — ir atsiskubino į 40-ės atlaidus Bridgeport'an.

SUIMTI KUNIGAI. Vokiečiai, užėmę Suvalkiją, šėmininkavo, kaip norėjo. Visokius įsakymus jie duodavo per kunigus, kuriuos visokiais būdais daug privargino. Pasitraukus Vokiečiams prie kaikurių kunigų pradėjo kibti rusų vyriausybė. Buvo suėmę Suvalkuose kun. Stankevičių ir kun. Baltrušaitį už tai, kad jie, Vokiečių komendanto verčiami, išėjo pasitikti Suvalkuose armijos vado fon Morgen'o. Mariampolėje buvo suimtas kun. Starkevičius, kad Vokiečių liepiamas paragino išsakyklos vežti į turgū visokius daiktus. Augštesnėji kariškoji valdžia pateisino visus tuos kunigus kaipo nekaltus ir paleido.

VILNIUJE. Kun. d-ras Antanas Maliauskis, pradžioje liepos mėnesio išvažiaivisus į Vokietiją, prasidėjus kareli liko sulaikytas kaipo karės nelaisvis Vorishofene, o pakui uždarytas Passau. Kur bus per visą karę, tuo tarpu nėra žinios.

UTENA, Ukm. apskr. Rugsėjo 27 d. sugrįžo iš Vokietijos per Svediją kun. Turauskas, Utenos klebonas. Antroju vikaru Utenoje kun. Petrauskas.

VILNIAUS LIETUVIAMS NEBEUZTENKA SV. MIKALOJAUS BAZNYCIOS. Karės metu Vilniū atvyko ir vis dar tebevyksta lietuviai iš tų vietų, kuriose eina karė. Daug atvyko iš Kauno ir iš Suvalkų gub. Pabėgėlių aprūpinimui susitvėrė įvairios draugijos: lietuvių, lenkų, žydų ir t.t. Bet niekas nesirūpina dvasiškais lietuvių pabėgėlių reikalais. Sv. Mikalojaus bažnytėlė prisirenka pilna-pilniausia, kad nėra kur ir pasidėti. Ar gi

negalima būtų nors karės laikū laikyti lietuviams pamaldas kitoje kokioje-nors bažnyčioje. Reikėtų lietuviams pasirūpinti. Lietuvius sužeistus žydai priima ir savo ligonbučius ir gerai juos ten prižiūri, nejaugi ir Vilniaus lenkai, kurie save skaito karščiausiai katalikais, nebeužleistų lietuvių pamaldoms keletu valandėlių savose bažnyčiose.

A. A. KUN. KAN. JUOZAPAS OLEKAS. Rugsėjo m. 21 d. ūmai pasimirė Seinuose kun. Juozapas Olekas, Seinų kapitulos kanauninkas, išgyvenęs 62 metus. Didesnę savo amžiaus dalį, nes 38 metus, nabašninkas išgyveno Seinuose, kaipo vikaras ir klebonas. Visų akį atkreipė savo širdies gerumu. Mylėjo jį ne tik katalikai, bet ir žydai, kurie lyginai rasdavo pas nabašninką suraminimo, o dažnai ir piniginės pagalbos. Artimo meilės doroje a. a. kun. Olekas buvo tikras pasekėjas garbingo atminimo vyskupo Oleko, kurio širdies gailestingumo darbai dar ir šiandien minimi Suvalkijoje, nors jau kelios dešimtys metų suėjo, kaip mirė. Nabašninkas kun. Olekas taip pat viską išdalinavo pavargėliams, giliai užjauzdamas visų vargus ir nelaimes. Gyveno vargė ir numirė vargė. Užplūdus vokiečiams Seinus, kurių neramiai laukė, kuomet liepiamas turėjo išsikraustyti iš savo gyvenimo, nuėję į zakristiją ir ten ūmai pasimirė širdies liga.

KRETINGOS BERNARDINAI, dvasiškaikai vyriausybei įsakius, 23 rugsėjo persikėlė Palavėvėlėn, Panev. apskr. Kretingoj likę dvasiškiems patarnavimams tik Tėvas Zivatkauskas ir kun. Stankaitis.

Ražančiaus Giesmės.

I.

Dangaus vartai atsidarė,
Pasiūstinis žengęs tarė:
Sveika Pana nekaltoji,
Būsi Dievo Gimdytoja!

Marija iš Nazareto
Vyksta pėkščia pas Elzbieta;
Si senatvėj intikėjo
Motinyste Pranokėjo.

Išsipildė pranašystė:
Per Panelės motinystę
Dievo Žodis žemėn žengia,
Zmogaus kūnu prisidengia.

Motina dėl Kūdikėlio
Ima porą balandėlių,
Eina Dievui šlovės duotų,
Pirmagimio išvaduotų.

Tėvai Jėzaus pasigenda,
Trečią dieną Jį atranda
Tarp bažnyčios mokslininkų
Augštų mokant juos dalykų.

Duokim garbę Dangaus Tėvui
Ir Jo Sūniū Zmogui—Dievui,
Sventai Dvasiai Linksmintojai,
Mūsų dūšių Pašvėstojai.

M. Gustaitis.

Is musu naujokyniu Amerikoje.

GIRARDVILLE, PA.

Didelis gaisras. Sitą didelia dalia lietuvių apgyventą miestelį pereią savaitę, 9 d. lapkričio ištiko didelis gaisras. Ugnis, dėle stokos vandens, šėlo nesuvaldoma keturias ilgas valandas ir nušlavė 4 bliokus namų bei vertelkystės įstaigų. Bliėdis apskaitoma ant \$500.000. Nors ugniagesiai subėgė iš visų aplinkinių miestelų— Mahanojaus, Gilbertono, Ashlando, MtCarmelio ir Shenandorio, bet, kad nebuvo vandens, jie mažai tegalėjo pagelbėti. Du ugniagesiai, beslopindami iš sulfurinės Girardvillės upelaitės ugnį, sunkiai pasizeidė. Vieną jų prislėgė begrindama siena ir tą su dideliu vargu išimta iš po degėsių. Mėginta buvo su dinamitu griauti namai, kad sulaukius liepsnas, bet ir tai nieko negelbėjo. Tik kada ugnis priėjo prie didelio murinio triobesio, pasisekė ją su valdyti. Apskritai, 18 šeimynų liko be pastogės. Tarp nukentėjusių nuo gaisro yra ir keli lietuviai vertelkos ir šiaip gyventojai. Gaisras prasidėjo iš Chickelow valgomųjų daiktų krautuvės pogrindžio.

Kelios savaitės atgal, kaip jau buvo rašyta „Zvaigždėje“, panašus gaisras sunaikino naują lietuvių bažnyčią Maizvillę, šia-jau pas Girardville ir daugybę lietuvių savasčių. Tokiu nelaimiu butų buvę galima lengvai išvengtį, jei butų užtektinai vandens. Tečiaus, nors šėonykščiai gyventojai sumoka ne mažesnes takas už vandėnį, kaip ir kitur, o vandens stoką sunkiausia atjaučia. Dar šiaip taip žiema, bet vasarą nors ešes aluje ir drapanas skalbkie, kadangi vanduo, pradedant nuo 8 ar 9 valandos išryto, o kartais da ankščiau, iki 6 vakare buna uždarytas. Palaikius atdarą kokias dvi valandas vakare, apie 8 val. vėl uždaro. Jei kuri šeimyninkė nesuspėjo prisileisti ceberius ir katilus į tą laiką vandens, tai neturi nei kuomi pusryčių išvirtį. Tas nedateklus lengva pataisyti — iškasus daugiau vandens rezervuarų ar senuosius padidinus. Bet, kad vietos gyventojai nelabai prisimena apie tą dalyką miestelių valdininkams, kuriuos jie patį išrenka, tad nieks vandens klausimu nei neužsima. Dėl vandens stokos geresnis mat biznis bravorams ir salionams. Kuo gi žmogus užgesins savo troškulį, ypač vasaros karščiuose, jei naturalio gėrimo vandens— negali gauti? Zinia, rudu alučių.

Gal šiedu mažne pavymui atsitikę gaisrai privers pagalvoti tenykščių miestelių gyventojus apie vandens rezervuarų pagerinimą. Mainierys.

WORCESTER, MASS.

„Birutės“ dramatiška draugija lapkričio 5 d. statė ant scenos trijų veiksmų „Gyvieji Nabašninkai“. Publikos susirinko pusėtinas burelis, ir visi labai gražiai užsilaikė, už ką jiems priguli garbė.

Aktoriai savo roles atliko neblogiausia, nuo darbininkų žmonių daugiaus ir negalima reikalauti. Publika buvo vakaru labai užganėdinta. Pelno nuo vakaro atliko apie 20 dolerių.

Lapkričio 16 d. vėl atnaujino tą patį veikalą, visą pel-

ną skirdami Lietuvos pašalpai. Klebonas davė svetainę ir užsakė bažnyčioje, bet nežinia del kokios tai priežasties visai mažai žmonių susirinko. Ir aktoriai antru kart savo roles atliko daug blogiau, negu pirmu syk.

Katalikiškos draugijos išsirinko vietinį komitetą rinkimui aukų Lietuvos Pašalpos Fondui. Nors čia yra ir gerų duosnių žmonių, bet nesitikiama daug aukų surinkti. Tam kalta bedarbė. Daugumas žmonių dirba tik po 2, 3 dienas į savaitę. Raporteris.

HARTFORD, CONN.

Lapkričio 13 d. La Salette vienuolyne buvo didelė iškilmė — du lietuvių sudėjo vienuolių prizadus: Jonas Veiverys visuotinus ir Petras Nedvaras trims metams. Labai gražu buvo matyti brolių Joną, tą jaunikaity, atskiriantį visam amžiumi nuo pasaulio. Kolegijos koptylė buvo labai dailiai išpušta. Po Visų Svęntųjų litanijos, brolis Jonas sudėjo iškilmingai amžinus vienuolio prizadus.

Neišpasakytą linksmybę jaučia jaunikaity, kada jam tinka sudėti šituos prizadus akyveizdoje Svenč. Sakramento ir Svė. Panelės. Jis žino gerai, kad jeigu jis bus doras ir iškentės šitime gyvenime per visą savo amžių, jam bus užmokestis danguje. Jis tikrai paklausė Viešpaties pašaukimo: „Jmk savo kryžių, išsizadėk patsai savę ir sek paskui mane!“, ir vėl tą svarbų įstairimą: „Kam nauda bus, jeigu tu apturėsi visas pasaulio gerybes, o pražudysi savo dūšią?“

Sitos yra labai svarbios mintys, ir kiekvienam reiktu jts apmąstyti kuogeriausiai. I. Abromaitis, M. S.

IŠ LONDONO.

Per visus šventus, „Rutos“ draugija laikė savo susirinkimą, Kliubo salėje. Svetainės pirmininkas, kaip paprastai, atidarė susirinkimą. Pirmiausiai raštinnikas p. J. Sleznikas, perskaitė protokolą nuo perito susirinkimo ir buvo išduotos atskaitos. Tik labai man buvo įdomu, kad „Rutos“ draugijos nariai šaltai atseinėš su savo mokesčiais. Buvo ir deklamacijos, labiausia atsizymėję savo gabumu mergaitė J. Marcinkevičiūtė, kuri deklėmavo eiles „Ką aš myliu“. Pabaigus „Rutos“ dr. jai susirinkimą, paskui buvo svarstyta mūsų tėvynės Lietuvos vargai, kuriuos ji dabar kenčia nuo karės baisenybių P. J. Sleznikas puikiai ir aiškiai nupasakėjo mūs tėvynės vargus ir kaip ten mūs broliai galvas gulto ant karės lauko ir kiek dar padės savo gyvasčių ir t.t. Toliaus J. Sleznikas sakė, kad amerikiečiai lietuviai jau laikė net kelis seimus ir svarstė kaip gelbėti Lietuvą ir padėti nukentėjusiem nuo karės. Pagaliaus kalbėtojas ragino susirinkusius šelpti nukentėjusius nuo karės mūsų brolius. Jis gana įdomiai kalbėjo, jam pabaigus visi plojo rankomis. Potam kalbėjo mūs vietinis klebonas kunigas K. Matulaitis, taip-pat ragino Lietuvą šelpti, įnešė sumanyma, kad patogiausia minėtas aukas būtų rinkti einat per žmones tam tikriems kolektoariams. Apie šį sumanyma nekuriė išsyyk svyravo bet pagalios mūs klebono įnešimas buvo priimtas visų ir išrinkti kolektoariai jau šią savaitę pradės aukas rinkti mūs tėvynę!

nukentėjusiai nuo karės. Klebonas taipgi papasakojo ir apie karę, kurio visi atidžiai klausėsi.

Matomai ir Londono lietuviai neatsilieka nuo kitų savo brolių tame svarbiame reikale. N. P.

ESPERANTO KALBOS KURSAI.

Philadelphia, Pa. Pradedant nuo 4-os gruodžio, šių metų, vietinė Draugija pasekėjų ir platintojų tarptautiškos kalbos — Esperanto, atidarys kursus mokinimuisi tos taip labai naudingos neutrališkos, pagalbinės kalbos. Mokins dykai kozną pėtnyčią po šiuo antrašu: Stephen Girard Building, gatvė dvylikta, žemiau Market gatvės. Kas link informacijos reikia krieptis šiuo antrašu: Dr. Jones, Jefferson st., Phila., Pa. Visi be skyriaus yra kviečiami dalivauti tuose kursuose. Lietuviai ir lenkai nors ne mokėtų nei žodžio angliškos ar esperantiškos kalbų — gali dalivauti, nes vienas tos draugijos aktyviškų narių, lietuvis, su mielu noru pagelbės jiems ingyti pažinimą Esperanto kalbos. Narys K. V-skas.

Paskelbimas.

GERAI ŽINOMI ZENKLAI.

Jeigu kai-kada jūs jaučiate pilnumą ir sunkumą, sausumą ir nenormali troškuli, tai šie ženklai rodo, kad jūsų skilvis yra gazu ištemptas, ir tasai ištemptimas paprastai yra gan skaudus. Pirmąją pagelbą tokiuose atsitikimuose yra veikus sistemas išvalymas ir jos sustiprinimas. Jūsų turite pabandyti Trinerio Amerikoniška Kartaus Vyno Elixira, kursai turi tikrą veikmę, bet be skausmo ar kitokio nemalonumo. Pradėkite su nurodytąja doza ir paskui sutaisykite ją sulyg savo reikalo tol, kol jina nebū nereikalinga. Šioji Trinerio Aerikoniško Kartaus Vyno Elixiro veikmė padeda ligose, kuriose reikalingas veikus kūno išlavimas be jojo nusilpnumo. Aptiekose. Jos Triner, Manufacturer, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Greitam palengvinimui skaudėjimų raumenyse ir sunariuose trinkite juos Triner's Liniment'ų. Linimento kaina 50., per pačta 60c.

PRANEŠIMAS.

Draugijoms Kuopoms ir Klubams!

Išdirbu visokias KUKARDAS, „BADGES“, GUZIKUS IR ŽENKLELIUS.

Visokiems piktikams, kermėnims ir t. t. Darau visokius medalius ir visokias antspaudas draugystėms.

Ant išėno pareikalavimu prisiuočių sempelius.

A. Strupas

NOVELTY MANUFACTURER

123 Ferry St., Cor. Madison St., (2) NEWARK, N. J.

The Lithuanian Weekly

Žvaigždė

Published by A. MILUKAS & CO.

Every Friday at Philada, Pa. Yearly subscription \$2.00

Advertising rates on application. All communications should be addressed:

“ŽVAIGŽDĖ”

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

Savaitinis Laikraštis

Žvaigždė

išeina kas Pėtnyčia.

Kaina metams:

Amerikoje ir Kanadoje . . . 2 dol. Lietuvoje ir kitur . . . 4 rub.

Korespondencijas ir pinigus siunčiant adresu:

„ŽVAIGŽDĖ”

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

“ŽVAIGŽDĖS”

— SPAUSTUVE —

ATLIEKA VISUS DRUKORISKUS DARBUS GERAI, PIGIAI IR GREIT.

DRUKUOJA:

KNYVAS, CIRKULIORIUS, TIKIETUS, KONSTITUCIJAS VISITING IR BUSINESS CARDS, UZKVIETIMUS ANT VESELIJU, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.

KAS DARBA PAVES, NESIGRAUDYS.

Kreipkis ant adreso:

3654 Richmond Str., Philadelphia, Pa.

Daktaras Ignotas Stankus,

Lietuvis daktaras. Gydo ivairiausias ligas Vyru, Moteriu ir Vaiku. Daro operacijas. Turi savo locnagonbuti. Lekarstas sutaiso pats del kiek vieno sergančio. Ofiso Valandos: Nuo 9 iki 11 15 rito; 2—4 po piet. 7—8 vakaro. Nedei. iki 3 po piet.

Kreipkis reik visuomet ant to tikro adriso taip:

DR. STANKUS, 1210 S. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

Svečių iš Lietuvos Fotografijos

Turiu nutraukęs atvaizavusių iš Lietuvos svečių „Ziburio“ ir „Ryto“ atstovų — d-ro kun. M. Gustaicio ir p. J. Gabrio fotografiju. Kas nori savo namą papuošti tu gerbiamų mūs veikėjų artistiškai padirbtu paveikslu, kabineto didžio, teprisiuonia už 25 centus markių. Fotografija bus pasiūsta i namus. Abiejų atstovų pilname ūgyje (stovinčių fotografijos skyrium po 15 centų. Adresuokite.

R. KRUCZAS, Fotografas.

152 Perry Ave.,

Maspeth, L. I., N. Y.

— **Didžiausia Krautuvė** —

Visokios įtaisos lietuviškų ir lenkiškų knygų, aukštinų, sidabrinų ir auksuotų laikrodžių, teiggi visokių religijai daiktų. Kas nori persitikrinti, tegul prisiuožia 10c. stampomis, o aplaikius mano didelį katalogą, kokio nei vienas iš lietuvių iki šiol neturėjo.

Kas užsirašs pas mane „Žvaigždė“, tas gaus knygą „Basanavičiaus pasakos“ vertės \$1.50, arba by kokį iš mano katalogo knygų, vertės 1 dol., d o v a n a i. Visų senas paštatamas

Povilas P. Mikalauskas,

248 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

J. P. BUDGINAS

BANKINIS KONTORAS

Siunčia Pinigus į visus kraštus svieto greitai ir pigiai. Parduoda Laivakortes ant greičiausių laivų; Išmano Pinigus visų kraštų svieto, kaip tai: rublius, markius, kronus, dolerius ir tt. Apsaugoja daiktus ir budinkus nuo ugnies. Užlaiko Krautuvę Knygų, Popierių, Abrozų ir kitokių bažnytinių daiktų. Pas ji galima užsirašyti laikraštį „Žvaigždė“. Ateikite persitikrinti

4549 So. Hermitage Ave., CHICAGO, ILL.

Geriausia dovana drangams Lietuvoje
yra lietuvių katalikų
Savaitinis Laikraštis

“DRAUGAS”

“DRAUGAS” paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literatūros, gyvenimo ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzura “Draugą” į Lietuvą leidžia.

“Draugas” atidėta metams \$2.00, pasi meta \$1.00
Užsienietis — metams \$3.00, pasi meta \$1.50

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drexler 6114.

Saugokis neturinėčių vertės pamėgdžiojamų vaistų; reikalauk, kad tau duotų tikrą Richterio Pain Expeller'į su Ankerio ženkle, kaip čia parodyta. 25 ir 50 centų aptiekose ar tiesiog iš F. AD. RICHTER

& CO., 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Zvaigždės Agentai.

Mr. Iz. Nausledas,
97 33rd str.,

Chicago, Ill.

Mr. K. Jocius,

P. O. Box 166

Sommerville, Conn.

Mr. J. Kalvelis,

222 Pine str.

Rumford, Me.

Mr. Antanas Žurinkas,

28 Madison ave.

Yonkers, N. Y.

Mr. J. Jaroševičia,

1049 Washington Str

Norwood, Mass.

Mr. P. Valukonis,

261 W. Broadway

So. Boston, Mass

Mr. John Naujkaitis,

47 Planet Str.,

Commercial Road,

E. London, England.

Mr. A. Pogžalski,

8024 Sowinski Ave. N. E.

Cleveland, Ohio.

Mr. P. J. Budginas,

4549 S. Hermitage ave.,

Chicago, Ill.

Mr. M. Norkūnas,

166 Melrose str.,

Montello, Mass.

Mr. B. Acauskas,

- 86 Lincoln St.

Brighton, Mass.

Telephone 9537 Spring

LIEUVIAI, KREIPKITES PRIE SAVUJU!

Keliauk in Lietuvą ir iš Lietuvos

visad per

Geo. J. Bartasiaus Agentura.

Kamgi eiti pirkti laivakortę pas svetimtaučius, kad galima jas gauti nupirkti ir pas savo tautos žmogų.

Mēs parduodam laivakortes ant drūčiausių ir greičiausių garlaivių į visas pasaulio dalis už numazinta kainą. Iš New Yorko į Roterdamą, Antverpą, Bremeną ir Hamburgą \$22.00, į Libavą 24.00. Iš Vokietijos į New Yorką: iš Roterdamo \$25.00, iš Antverpo, Bremeno, Hamburgo, 22.00, iš Libavos į New Yorką \$27.00.

Siunčiam ir išmainom pinigų visų viešpatysčių, parūpinam pasportus iš Konsulio rubežiaus perėjimui. Reikalauk laivakorėių kainos iš artimiausio ofiso, pažymėdamas iš kur ir, į kur nori važiuoti. Tautiečiai brangūs, meldžiu nepraleisti taip geros progos, veikiai naudokitės iš to, parsi-kvieskit savo mylimus svečius iš Lietuvos senos tėvynės, pakol laivakorėių kursas žemai stovi.

Geo. J. Bartasius ir J. Vasiliauskas & Co.

490 Washington St. Cor. Spring St.,
NEW YORK, N. Y.

261 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

KALEDOMS!

Jeigu nori savo giminėms ar pažįstamiems suteikti tikrai gražią ir naudingą Kalėdoms dovaną, tai, nupirkęs, pasiųsk jiems

IŠ KELIONĖS PO EUROPA IR AZIJA

Ta knyga yra tai

Didžiausias savo rūšies veikalas,

parašyta „Zvaigždės“ redaktorės J. Pranaičiūtės. Knyga turi apie 330 puslapių ir papuošta 102 iliustracijomis (paveikslais).

Indomų toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, kur dabar verda Europėjiška karė. Tie aprašymai papuošti daugeliu iliustracijų.

Bet indomiausiais beabejo yra aprašymai (spudžių iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažiaus indomų aprašymai abiejų Rusijos sostinių, Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose.

Knygos kaina	2 dol.
Audeklo aparais	2.25
Skūros aparatuose su paukuotais kraštais	3.50

Ta knyga turi būti papuošimu kiekvieno lietuvių namo.

Knygos įtampa.

	Pusl.
I Prancijoj	9
II Per Belgiją ir Vokietiją	40
III Tėvynėje	50
IV Per senovės Lietuvių žemes ir Rusiją	83
V Per Azijos tyrlaukius į Taškentą	94
VI Taškentas	100
VII Samarkandas	131
VIII Buhara	158
IX Chyva	183
X Merva	193
XI Užkaspija	198
XII Krasnovodskas	208
XIII Kaspija	213
XIV Baku	216
XV Kaukazas	222
VI Tiflisas	232
XVII Gruzinių Kariškuoju keliu per Kaukazo kalbus	239
XVIII Vladikaukazas	275
XIX Rostovas ant Dono	282
XX Maskva	287
XXI Tverius	306
XXII Peterburgas	309

Galima gauti "Žv." Knygyne

L. D. Phone 585

DOMIN. BRAZINSKAS

Visoje Elizabeth'o apylinkėje gerai žinomas

LIETUVIS GRAGORIUS

79-81 Wall Street

Elizabethport, N. J.

Pasamdo vežimus ir automobilius
Pasivažinėjimui
Veselijoms
Krikštynoms
ir t. t.

Patarnavimas visiem be skirtumo
Sąžiningas
Užganėdinantis
Greitas
Ir Pigus

LIETUVIAI, VISUOMET KREIPKITES PRIE SAVIŠKIO!

Father's Di Ielsi -- Kosulio Gyduolė

yra geriausias vaistas nuo kosulio, šalčio, whooping kosulio, astmos ir kitų ligų turinčių susirišimą su plaučiais.

Mainieriai, kankinami Mainių Dėkių, Parako dūmų ir Astmos aptuėrės pagelbą vartodami Fither Di Ielsi's Kosulio Gyduolę. Turi pagyrimus nuo patyrusių mainieriu, kaipo gerik šias vaistas visokiuose atsitikimuose.

PARSIDUODA VIŠOSE AP-
TIEKOSE.

Kaina, 35c, 65c. \$1.00

Rekomenduojame taipogi

Father Di Ielsi's Grumuliavimui Tonikas,

pagerina grumuliavimą, kraują padaro turtingu ir panaikina nemalonų kvapą. Kaina 50 centų.

Father Di Ielsi's 402 Liniment.

yra skiriamas nuo reumatizmo, neuralgijos, nikstelėjimų, šėsimų, ištinimų, galvos skaudėjimo ir t. t. Kaina 25 c.

REV. MICHAEL DI IELSI' 402 Division Str. Camden, N. J.

-Polka - Venus

Prisiųsk 25c., o aplaikysi ką tik išleistą polką partapijonui ir smuikai (skripkai); polka yra taip smagi, jog ir šimtamečiai senukai noriai ją šoka. Apart to ji papuoš partapijoną, nes jos viršeliai yra puikaus tikrai artistiško darbo. Viena kopija pasiųsta redakcijai dėl pažiūrėjimo.

Adresas autoriaus ir pardavėjo:

L. MISIUNAS,

Box 398, Pequabuck, Conn.

Didžiausia savo rusišės Knyga Iš kelionės po Europą ir Aziją.

K a i n a: be apdarų \$2.00; kietais audeklo apdarais \$2.25; skuriniais apdarais su pauksuotais kraštais \$3.50.

Ilustracijų surašas.

	Posl.
1 Kolonijos Katedra	7
2 Nuorašas nuo Tamerlano kapo	9
3 Paryžiaus miestas ir upė Seine	13
4 La Madeleine (bažnyčia)	17
5 Notre Dame de Paris—Katedra	21
6 Trocadero Rūmai, kur tilpo ir Lietuvių parodos skyrius 1900 m.	27
7 La Mesniere (Normandijoje)	30
8 Virbaliaus bažnyčia	50
9 Ukiniško kiemas Suvalkijoje	53
10 Kalvarijos bažnyčia Vilniuje	63
11 Lietuvos upių tėvas—Nemunas	67
12 Lietuvos mokykla 1864—1905 (Iš Dailės Parodos Kaune Petro Rimšos veikalas)	71
13 Pilies kalnas Vilniuje	73
14 Vilniaus Katedra	75
15 Pilies kalno griuvėsiai	78
16 Aušros Vartų koplyčia Vilniuje	81
17 Kirgizas su sakalu	94
18 Kirgizų šeimyna	95
19 Kirgizai kelionėje	97
20 Kirgizų aūlai	99
21 Taškento sarta	100
22 Gatvė rusų Taškente	101
23 Sartų pasakoriai	102
24 Sartų mokykla	103
25 Sartų čaichanos—arbatinės	104
26 Taškento gatvė vasarą	105
27 Puškino prospektas Taškente	106
28 Taškento katalikų bažnyčia ir klebonija	107
29 Kun. Just. Pranaitis, Turkestano Centralinės Azijos ir Užkaspijos žemių kuratas (klebonas)	109
30 Kun. Rutenis ant kupranugario, Persijos parubežėje	111
31 Kun. J. Pranaičio koplyčia gelžkelio vagonuose	111
32 Moterų gimnazija Taškente	115
33 Taškento tipai Divane	117
34 Duonos pardavėjas	118
35 Sartaitės	120
36 Sartaitė namieje	121
37 Sartų raupučiai	127
38 Tamerlano Rūmai Samarkande	137
39 Kirgizų vaikai	139
40 Medresa Ulug-Bek Samarkande	141
41 Medresa Sir-Dor Samarkande	144
42 Mečetė Sah Zinde Samarkande	149
43 Kapas šv. Danieliaus ties Samarkandu	151
44 Bucharos Emiro rūmai ir pinigų dirbtuvė	158
45 Bucharos gatvė Mir Arab	159
46 Medresa Bucharoje	162
47 Kupranugariai su angliais	164
48 Mečetė Mazdžid Baland Bucharoje	166
49 Kuoras Zindan Bucharoje	167
50 Zindano sargyba Bucharoje	169
51 Bucharos Emiras	171
52 Bucharos Emiro premieras	172
53 Kerosino pardavėjas Bucharoje	175
54 Artojas palei Bucharą	177
55 Turkmenas su karavana Bucharoje	181
56 Chyva ir jos Hazar Asp vartai	183
57 Chyvos Didžioji Minareta	187
58 Amžinasties buveinė—sultono Sandžar kapas Mervoje	195

59 Lietuviai—rusų kareiviai—ant Persijos rubežiaus	197
60 Katalikų bažnyčia Aschabade	199
61 Griuvėsiai Aschabado apylinkėse	203
62 Krasnovodskas	208
63 Persų miesto dalis Baku'e	216
64 Ugnies garbintojų šventynė ties Baku	218
65 Persų apgyventa gatvė Baku'e	219
66 Miesto sodas Baku'e	220
67 Gruzinių kunigaikštis	222
68 Gruzinė	223
69 Tifliso funikularas ir Mykolo tiltas	225
70 Kariškiai Gruzinių Kelias; uola „Apsaugok Viešpatie“	239
71 Tarpkalnė Kaukaze	241
72 Ežeras Kaukazo kalnuose	243
73 Pakalnė Kaukazo kalnuose	245
74 Senovės Gruzinių sostinė Mochet; Katedra, šv. Ninos vienuolynas	248
75 Ananur tvirtovė ir katedra	253
76 Kariškiai Gruzinių Kelias—Mletų nuolaidis nuo Mtiuleto kalno	258
77 Kelias Kaukazo kalnuose ir upė	261
78 Carienės Tamaros kuoras Darialo siaurumoje	267
79 Kazbek—Kaukazo viršūnė	269
80 „Velnio Vartai“ Tereko angštumoje	271
81 Aleksandro prospektas Vladikaukaze	275
82 Dangun Emimo Katedra Maskvoje	287
83 Sv. Bazilijaus cerkvė ir Raudonasi piliacius Maskvoje	289
84 Maskvos kremlius	292
85 D-ras Jonas Basanavičius (Aušros isteigimo metais)	297
86 Maskvos universitetas	298
87 Rumencovo muzėjus Maskvoje	300
88 Dr. P. Matulaitis	301
89 Dr. Vincas Pietaris, veiklus mūsų rašytojas, mokinęsis Maskvos universitete	303
90 Petro Povilo tvirtovė, cerkvė ir kalėjimas Peterburge	309
91 Kun. pral. Maculevičius (Maironis), b. Dv. Akademijos inspektorius	311
92 Rymo-Katalikų Dvas. Akademija Peterburge	313
93 Zemaičių Vysk. M. Valančius	314
94 A. a. Vysk. A. Baranauškas, 1860 metuose parašęs Dv. Akademijoj „Sudiev Lietuva“, „Nu Lietuva, nu Dauguva“ — po šiai dien lietuvij visame pasaulyje gidamūs himnus	315
95 A. a. Prof. kun. Kazim. Jaunius, didžiausias lietuvių kalbos žinovas	317
96 Pranciškus Valčaitis	330
97 Izaoko cerkvė ir Admiralicija Peterburge	342
98 Petro Didžiojo paminklas Peterburge	346
99 Ziemos Rūmas Peterburge	349
100 Kazaniaus cerkvė Peterburge	350
101 Peterburgo Lietuvių Labdaringoji Draugija	354
102 P. E. Volteris	367

Užsisakydami adresuokite:

A. MILUKAS & CO.

3654 Richmond Str.

Philadelphia, Pa.

New Jersey ir New Yorko žinios.

NEWARK, N. J.

Aukų rinkimas. Lietuvos pašalpai aukų rinkimas Newark'e eina geriau, negu tikėtasi. Pereitą nedidelį vietinis komitetas paskelbė, kad išviso ligi šiol turi surinkęs daugiau kaip 400 dolerių. Ton skaitilnėn neįeina draugių pažadėtos aukos, taipogi pinigai surinkti už Tautos Fondo ženklius. Jei darbai bent kiek pagėrės, newarkiečiai tikisi surinkti ligi 1000 dolerių.

Socijalistai čia irgi nesnaudžia. Prie mažiausios progos jie neužmiršta paagituoti žmones, kad nieko neduotų katalikų aukų rinkėjams, leisdami visokias paskalas, būk katalikų surinkti pinigai eisių Ryman ir Lietuvos vyskupams. Susipratusiems katalikams tokie nedori prasmaymai neturi jokios vertės, bet svyruojantiems — geras atsisakymas nuo aukavimo.

Blogų norų žmonių yra pilna visur, be tarp lietuvių ypač yra „daug „veikėjų“, kurie stengiasi trukdyti kiekvieną gražų užmanymą. K. R.

Naujas laikraštis. Newark'e žada užgimti naujas lietuvių kalboj laikraštis. Išpradžią buvo kalbama apie mėnesinį, bet dabar apsisotą ant savaitraščio. Kas to būsimoj laikraščio leidėjai ir koks bus jo vardas — dar nepatirta.

PAJIEŠKOJIMAS.

Aš Ona Jalauckienė (Agrodnikienė), pajieškau savo kūmų, Mačiulaičio Adomo ir krikštų dukters Onos Mačiulaičiūtės. Jie paeina iš Suvalkų gub., Kalvarijos pavieto, Krosnos gmino ir Krosnos dvaro. Jau bus 26 metai kaip Amerikoje. Prašau atsišaukti patiems, arba kas žinot man praneškite. Už ką būsiu dėkinga. Mano adresas:

Mrs. Ona Jalowska,

443 Western ave.,

Brighton, Mass.

10 Daiktų, vertės \$30, tik už **5⁹⁵**

Išsiunčiama dovani! dėl pasižürėjimo

Kompeticijos dėlei mes numulėme kainas ant auksinių laikrodėlių ir kitokių daiktų ir ant pareikalavimo išsiųsim kiekvienam visą setą, susidedantį iš sekančių 10 brangių daiktų: smagų, puikų engraveruotą vyrišką laikrodėlį su geriausiais Amerikos darbo viduriais, gražų rėtėžlį su kompasu, guzikus į mankietus, spilką į kaklaraištį, skustuva (britvę), aluminijoj puodelį muilui, šepetėliuką, diržą ir 32 kalibrų revolverį. *Visi tie daiktai yra geriausios rūšies, garantuoti* Sykiu tie 10 puikių daiktų, vertės \$30, paroduami už \$5.95.

Nesiusk pinigų.

Prišiusk tik šį apskelbimą ir savo tikrą antrašlį, o mes išsiųsim ekspreisu visą setą dėl pažürėjimo. Jei patiks, tada užimokėsi agentui *šį mažą sumą \$5.95* už daiktus vertės \$30, taipogi mažus ekspreiso iškaščius. Pasinaudok progą ir pasiųsk greitai savo užsakymą. Antrašlas:

UNION SUPPLY CO.

407 N. EIGHTH ST.

DT. 44.

ST. LOUIS, MO.

IZIDORIAUS NAUSIEDO

Didžiausias Lietuviškas Pinigų Siuntimo

Bankinis Kontoras

917 - 33-rd St., Chicago, Ill.

Tel. Yards 2705

Parduodamo laivako. tes ant visokių linijų į krajų ir iš krajaus.

Siunčiame pinigus į visas dalis svieto greičiau ir pigiau, už visus kitus agentus Amerikoje.

Užlaikome didžiausią krautuvej vyriškų drabužių, žėvėrykų ir skrybėlių; turime didelį departamentą auksinių daiktų: laikrodėlių, žiedų, spilkų, ir tt. Drauge užlaikome didelį skyrių visokių koseju: maldaknygių, istorijų, poezijų ir tt. Norėdamas ką įkarti pirmiausia atėik pas mus, o būsi užganėditas.

Jei UŽGANEDYSIM — pasakyk kitiems.

Jei NEUŽGANEDYSIM — pasakyk mums.

Mato Miluko

naujai uždėta

SPAUSTUVE

196 New York ave., Newark, N. J.

Visokius spaudos darbus atlieka

GREITAI

ARTISTISKAI

IR PIGIAI

Reikalingas Vargoninkas

Reikalingas vedėjs ir blaivus vargoninkas, suprantantis gerai muzikair mokantis vesti chorą. Susižinoti galima

„ZVAIGZDES“ Redakcijoje.

„SALIUNAS“ — brošiurėlė 8-ju puslapių, parašyta Forest City, lietuvių klebono kun. A. Yanušo. Labai įdomus ir naudingas skaitymas kiekvienam lietuviui, kuris alkoolyje mato geriausį savo draugą. Knygelės kaina tik 5c. Galima gauti pas autorių, taipgi „Kataliko“ ir „Draugo“ knygynuose.